

b. Ejendommens Burderingssum 3,800 Kr.

3 $\frac{1}{2}$ pCt. af 950 Kr. afdragsfrit Kreditforeningslaan	33 Kr. 25 Ø.
4 pCt. af 950 Kr. amortisabelt Kreditforeningslaan	38 — —
3 $\frac{3}{4}$ pCt. af $\frac{5}{8}$ af Statslaanet eller 950 Kr.	35 — 62 —
	106 Kr. 87 Ø.

Som det vil ses, vil den aarlige Udbytte (i Rente og Afdrag) for de største Ejendomme, der kunne tilvejebringes efter Planen, blive henholdsvis 112 Kr. 50 Ø. og 106 Kr. 87 Ø., hvad formentlig ikke er mere, end Landarbejderen kan udrede.

Den foreslaaede delvise Rente- og Afdragsfrihed vil efter Forslaget længst kunne være i 60 Aar, efter hvilken Tids Forløb de $\frac{5}{8}$ af Statslaanet ville være afbetalte.

For saa vidt muligt at forebygge, at den saaledes indrømmede Begunstigelse skal blive udnyttet af første Ejer gennem Salg af Ejendommen, har man foreslaaet, at Rente- og Afdragsfriheden alene skal vedvare saa længe den første Ejer, hans Enke eller deres Børn eller Svigerbørn forblive i Besiddelse af Ejendommen, medens den, naar Ejendommen overtages af en anden Landarbejder, ophører senest 10 Aar efter at Overtagelsen har fundet Sted.

Man er herved gaaet ud fra, at det efter Flertallets Mening fornødne Hensyn til, at Besidderne af Husmandslodder ikke komme til at svare en for stor Afgift, som Regel vil ske Tyndest i Tilfælde af Ejerfifte inden for 1 Ejers eller Enkes Descendens, hvad man i øvrigt ogsaa har søgt at sikre gennem de ved Planens § 27 foreslaaede Regler angaaende Testationsretten med Hensyn til Husmandslodderne.

Naar man derhos har ment ikke at burde stille Forslag om, at Rente- og Afdragsfriheden straks skal ophøre ved Ejendommens Overdragelse til en anden Landarbejder, men har foreslaaet, at den skal vedvare i 10 Aar efter Overdragelsen, for saa vidt den ikke forinden maatte være udløbet, er dette sket i Erkendelse af, at Rente- og Afdragsfriheden i Virkeligheden repræsenterer den Hjælp, der af Staten ydes til Etableringen af Huslodderne; den Omstændighed, at man af de ovennævnte Grunde har valgt at yde Hjælpen under denne Form, i Stedet for som en Gave en Gang for alle, bør ikke medføre, at den Ejer, som af en eller anden Grund nødes til at sælge Ejendommen, helt gaar glip af Statens Bidrag til Udgifterne ved Ejendommens Etablering. Man har derhos gennem denne Bestemmelse søgt at bevare Ejendommene for Landarbejdere i den Forstand, som i Planen ommeldes.

Mindretallets Standpunkt til Bestemmelserne i denne Paragraf er fremstillet foran i de indledende Bemærkninger.

Foruden at fordre Rente og Afdrag af hele Statslaanet havde Mindretallet oprindelig opstillet den yderligere Fordring til Landarbejderen, at han skulde præstere Kautions fra to gode Mænd for Renter og Afdrag af Statslaanet i de første 10 Aar; herigennem vilde foruden den større Sikkerhed for Statskassen tilvejebringes en efter Mindretallets Mening ønskelig yderligere Garanti for Landarbejderens Person, idet der i Kautionen vilde indeholdes en mere betyggende Garanti for hans personlige Egenstaber, end der kan uledes af den i Planens § 4 f. ommeldte Attest.

Kautionsfordringen stødte imidlertid paa saa stærk Modstand blandt Kommissionens øvrige Medlemmer, der hævdede, at denne Fordring vilde lægge alvorlige Hindringer i Vejen for Planens Gennemførelse, idet det sikkert vilde blive vanskeligt eller umuligt for mange virkelig kvalificerede Landarbejdere at skaffe Kautionen, at Mindretallet ikke har fastholdt Fordringen herom.

Med Hensyn til Paragraffens Slutningsbestemmelse bemærkes, at den der foreslaaede Ordning, hvorefter Kreditforeningen optræder umiddelbart paa Statskassens Vegne i alle Forhold vedrørende de af Statskassen ydede Laan, vil bidrage til Sagernes Fremme, idet Forhandlinger i hvert enkelt Tilfælde med Landbrugsministeriet eller Finansministeriet — eller mulig endog med begge Ministerier — ikke kunde undgaa at tage en forholdsvis lang Tid. Denne Ordning vil næppe heller kunne have noget betænkeligt ved sig, da ifølge Statutterne Indenrigsministeren skal godkende Valget af den administrerende Direktør, men selvfølgelig vil den kræve visse instruksionsmæssige Forskrifter med Hensyn til Ordningen af Forretningsgangen, hvad dog formentlig denne Plan ikke behøver at indlade sig nærmere paa. I et enkelt Tilfælde, jfr. § 29, har man dog ment at burde gøre en Undtagelse fra den almindelige Regel om, at Statskassen repræsenteres af Kreditforeningen, idet man har aabnet Udgang for Staten til at lade sig selvstændig repræsentere ved eventuelle Tvangs-